

ban a nem sokra használható embereket teszik meg a helyi bibliotéka vezetőjének. S akár van szakképzettsége a könyvtárosnak, akár nincs, ő az utolsó ember a gyárban.” Ezzel a szemlélettel, illetve értékítéllettel a cikk írója nyilvánvalóan nem ért egyet, de létezését tények igazolják.

Ám, hogy ne csak ez a sötét kép maradjon bennünk, idéznék a *Népszabadság* írásából. „Nem szóltunk még azokról a szakemberekről, akik mindezt [a szolgáltató tevékenységet] lelkiismeretes, szorgalmas munkával az állományfeltárás, a katalógusépités, a különböző szolgáltatási formák legjobb módszereinek kikísérletezésével, tudományos alapossággal előkészítik és megvalósítják a gyakorlatban: a

csendben dolgozó könyvtárosokról. Nem véletlenül használom ezt a jelzőt. A könyvtáros valóban csendben dolgozik nálunk. Hogy ne mondjam, egy kicsit észrevétlenül. Ha ezt a könyvtár által nyújtott szolgáltatás lélektani oldaláról közelítjük meg, akkor a dolog igazán csak rendjén van. De ha – és én elsősorban erre szeretném ráirányítani a figyelmet – úgy tekintjük, ami sajnos tény, hogy a könyvtár és a könyvtáros még mindig nincs kellően beépülve a társadalom kulturális tudatába, akkor azt kell mondjam, lehetnének hangosabbak és követelőzőbbek. Eredményeik bizvást feljogosítják őket erre.” (*Folytatjuk*)

Petheő Lászlóné

A Szakszervezeti Központi Könyvtárigazgatók Tanácsának ülése

Ritkán jött össze eddig az SZMT igazgatók tanácsa. A legutóbbi (a megújulás utáni első önálló ülés) tavasszal volt. Úgy látszik azonban, hogy a szervezet valóban megújult, minden remény megvan rá, hogy ezentúl rendszeresen adhatunk hírt a tanács értekezleteiről, kivált, ha a későbbiek is olyan tartalmas és gazdag napirendet követnek majd, mint az a szeptemberi, második önálló ülés, amelyre Budapesten, a SZOT agitprop osztályának módszertani intézményében került sor.

A szervezők, akik közül első helyen *Bárd Annát*, a módszertani intézet munkatársát kell emlitenünk, mindent megtettek azért, hogy az ülés rendkívül sokszínű, szinte „műalkotásszerűen” fölépített legyen, jusson benne hely mind az időszerű, belső problémák megvitatására, mind a legfontosabb információk „körzésére”, mind a közösségi-tanácsi ügyek megvitatására, ám a középpontban mégis a nagy, életbevágó (hálózatbavágó) ügyek álljanak, valamint friss, „feldobó” politikai-társadalmi előadást is hallhassanak a szakma gondjait távolosan is szemlélni vágyók, vagy az azokba belefáradt igazgatók.

Az első nap délelőttje terepszemlével telt.

*Kiss Jenő*nek, az FSZEK főigazgatójának előadása előtt a résztvevők végigjárták az FSZEK leglátványosabb családi és kétfedeles könyvtárait, betekintettek az állomány új típusú felállításának minden rejtelmébe. Látván, tapintván a dolgokat, hallgathatták meg azután *Kiss Jenő* előadását „A könyvtári szolgáltatások korszerűsítésének lehetőségei”-ről. A főigazgató – roppant szerényen – csak mint a mai Magyarországon, a mai magyar könyvtárügyben szokásos újítások, innovációk egyikéről számolt be az FSZEK – túlzás nélkül korszosnak nevezhető – struktúraváltásáról. Hangsúlyozta, hogy a látottak mögé odaképzelandó a főváros sajátos könyvtári háttere, tudni kell továbbá, hogy a változások mögött álló koncepció „import”, valamint azt is, hogy az FSZEK kezdeményezése „kikényszerített” volt. Éppen a kényszer mibenlétéről beszélt első helyen *Kiss Jenő*. Szólt a (nem csak a fővárosban) megváltozott társadalmi-olvasói igényekről. Arról, hogy egyre kevesebb a szabadidő, hogy az érdeklődés részint a könynyebb, szórakoztatóbb művek felé fordult, illetve a gyakorlati, hasznos, azonnali eredménnyel kecsegtető olvasmányok felé. Nem

felejtkezett el a nem hagyományos információ-hordozók növekvő népszerűségéről sem. Ez általános, mentalitás- és társadalomtörténeti bevezető után arra tért át, hogy belső, szakmai okok is változásra szolgáltattak fel. Rendre terítkekre kerültek előadásában olyan motívumok, mint a túlszűfolt könyvtárak, az egy négyzetméterre jutó, világrekordnyi könyvmennyiségek (míg az NSZK-ban egy négyzetméterre átlag huszonöt könyv jut, az FSZEK-ben ez a szám kétszáz), a könyvtárak, fiókok sematizáltsága, abszolút egyformasága, az ETO-rendszer „stupiditása”, az a gondolat, hogy a mai közművelődési könyvtárak rendje a könyvtárosok rendje-szisztémája, és nem az olvasóké, a gyermek- és felnőttkönyvtárak-részlegek elválasztottsága stb. Természetesen a gazdasági alapokra is sor került a helyzet szemlészésében. Arra, hogy már nominálisan sem növekszik a könyvtárakra, könyvtári állományokra fordítható összeg, a reálértékekről pedig régóta nem érdemes beszélni. E helyzet kényszeríti ki a „szelektív szintentartás” koncepcióját. Nincs mindenre szükség, van amiről le lehet mondani, ráadásul nem csak kénytelen-kelletlen, de fontos vívmányok érdekében. Az okok sorjázásának végére érve, arról számolt be a főigazgató, hogy mit is tett eddig az FSZEK. Első helyen a hálózat új típusú strukturálásáról beszélt, a családi, kétfedeles és az egészen nagy könyvtárakról (ilyenek tulajdonképpen még nincsenek, de csiráiban ilyenek tekinthető a kelenföldi és a kőbányai könyvtár). E rendszer éltető lelke, biztos bázisa a KESZ, amelynek funkcionális helyét, felépítését, munkaszervezését részletesen taglalta *Kiss Jenő*. Ezt követően az állományalakítás kérdései kerültek sorra, a családi, kétfedeles típusú könyvtárak speciális állománygyarapítási modelljei, a téma szerinti felállítás sajátosságai, majd a különböző szolgáltatások kialakításának problémáira kerített sort az előadó (közhasznú információk, másolatszolgáltatás, AV-anyagok stb.).

Az előadást élénk vita követte. Mivel a résztvevők valamennyien látták „élőben” is az FSZEK újszerű könyvtárait, mind a kérdések, mind a kételyek szakszerűek és megalapozottak voltak. Hogy a látványtól és előadástól elbűvölt igazgatók mégse az FSZEK modelljét lássák egyedül üdvöztetőnek, *Skaliczki Judit*, a KMK jelenlévő osztályvezetője alternatív elképzeléseket is felvázolt, különösen a szolgáltatások megfizettetése kapcsán, eltérve *Kiss Jenő* elképzeléseitől. A hallgatók arról min-

denképpen meggyőződhetnek, hogy van miből választani az újat keresőknek.

A tartalmas szakmai eszmecsere után közös ügyekről való információk, szervezeti és taktikai kérdések megbeszélése következett. *Arnóth Károly* az olvasó népert mozgalom új akciójáról számolt be, a tanács nyugdíjba vonuló tagokat köszöntött stb. Ritka csemege volt a napot záró szociológiai-politológiai előadás, amelyet *Boros László*, az MSZMP Politikai Főiskolájának előadója tartott a magyar társadalom struktúrájának kérdéseiről.

A következő nap *Sz. Nagy Lajos*nak, a KMK főmunkatársának előadásával indult. A fontos vitaanyagot a *Könyvtáros* teljes terjedelmében közli. *Sz. Nagy Lajos* előadása után részint az integráció soha eléggé ki nem meríthető problematikájáról cseréltek eszmét az ülés résztvevői, részint a tanács munkájának jobbítására, operatívabbá tételére hangzottak el javaslatok. Az elnöklő *Seregi István* bölcsessége jóvoltából a tanácsiaknál mindig szenvedélyesebb és kielezettebb szakszervezeti vita nem csak végig „mederben” maradt, de igen hasznos eredményeket is hozott a tanács további működését (javaslatok, ajánlások elfogadása fontos közérdekű szakszervezeti könyvtári ügyekben), valamint a „magasabb” szakszervezeti bekötéseket, kapcsolatokat illetően.
(V. K.)

